

Sygn. akt VII U 1103/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Małgorzata Kowalska

Protokolant: sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2015 roku w Lublinie

sprawy H. Ć.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. Ć.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 9 kwietnia 2014 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala H. Ć. prawo do emerytury od dnia (...)roku.

Sygn. akt VII U 1103/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2014 roku, Znak:(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił H. Ć. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu organ emerytalny wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (decyzja – k. 16 akta emerytalne).

W odwołaniu H. Ć. nie zgodził się z powyższą decyzją wskazując, iż wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 14 stycznia 1974 roku do 30 września 1985 roku (odwołanie k. 2 akta sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wnosił o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4 a.s.).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe (protokół – k. 20 v. oraz 37 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

H. Ć., urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł informację, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach ZUS organ decyzją z dnia 9 kwietnia 2014 roku ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom wnioskodawcy w wymiarze 33 lat, 1 miesiąca i 11 dni tj. 33 lat i 11 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąca okresów nieskładkowych. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres wynoszący 13 lat 1 miesiąc i 27 dni oraz nie zaliczył do tego stażu okresu od 14 stycznia 1974 roku do 30 września 1985 roku z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (decyzja – k. 16 a.e., karta przebiegu zatrudnienia – k. 15 a.e.).

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja z dnia 9 kwietnia 2014 roku.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (k. 14 a.s.) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy H. Ć. (protokół – k. 20 - 21 v. oraz 38 as.) i świadków A. B. (protokół – k. 37 v. a.s.) oraz K. M. (protokół – k. 37 v. – 38 a.s.).

H. Ć. na podstawie umowy o pracę z dnia 12 stycznia 1974 roku został zatrudniony od dnia 14 stycznia 1974 roku w Fabryce (...) w L. na stanowisku szlifierz (umowa o pracę w aktach osobowych znajdujące się w kopercie – k. 14 a.s.).

Wnioskodawca będąc zatrudnionym w w/w zakładzie pracy swoje obowiązki wykonywał w narzędziowni, gdzie zatrudnionych było około 1000 osób pracujących na trzech zmianach (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. i 38 a.s., zeznania świadka A. B. – k. 37 v.).

Narzędziownia była podzielona w ten sposób, że część zatrudnionych tam osób produkowała narzędzia skrawające, część modele, część formy aluminiowe lub drewniane, część wykrojniki. W części oznaczonej TN, w której pracował skarżący, produkowane były narzędzia skrawające (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. i 38 a.s.).

Praca w omawianym zakładzie była zorganizowana w ten sposób, że tokarz toczył gwintowniki, wiertła, rozwiertaki, następnie frezer je frezował, a w dalszej kolejności przedmioty te wysyłane były do hartowni, w końcowej fazie dostarczane były do szlifierni zaś do obowiązków ubezpieczonego należało je oszlifować do odpowiedniego wymiaru (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. i 38 a.s.).

H. Ć. w ramach swojego zakresu czynności zmieniał tarcze w szlifierce oraz profilował kąty konkretnych elementów. W omawianym zakładzie pracy znajdowały się szlifierki do szlifowania płaszczyzn, szlifierki do wałków oraz otworówki. Wnioskodawca w początkowym okresie przez 5 lat pracował jako szlifierz płaszczyzn, a następnie został przeniesiony i pracował przy użyciu szlifierki do wałków. Przy szlifowaniu płaszczyzn skarżący szlifował płytki, narzędzia i noże kształtowe - były to narzędzia do produkcji. Przy szlifowaniu wałków szlifowane były gwintowniki, rozwiertaki, wiertła (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. i 38 a.s., zeznania świadka K. M. – k. 37 v. – 38 a.s.).

Praca odbywała się na jednej hali, na której znajdowało się gniazdo szlifierek, gdzie znajdowało się około 20 szlifierek. Były też gniazda tokarek, frezarek. Każdy szlifierz obsługiwał jedną szlifierkę (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. i 38 a.s.).

Wnioskodawca pracując jako szlifierz otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, ponadto dostawał również mleko, posiłek i wodę. Skarżący swoje obowiązki wykonywał w ubraniach roboczych i okularach ochronnych. Przy szlifowaniu pyliło się, unosiły się opiłki metali, sypały się ściernice (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. i 38 a.s., zeznania świadka A. B. – k. 37 v., zeznania świadka K. M. – k. 37 v. – 38 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody uznając je za spójne, wzajemnie się uzupełniające a tym samym zasługujące na przymiot wiarygodności.

Przystępując do oceny dowodów osobowych Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. B. oraz K. M.. Wskazani świadkowie są to osoby obce dla wnioskodawcy, które były zatrudnione razem z nim w tym samym zakładzie pracy. Okresy zatrudnienia wnioskodawcy oraz świadków pokrywają się. Świadkowie mieli możliwość poczynienia

niezbędnych spostrzeżeń w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Świadkowie dokładnie określili jakie wnioskodawca wykonywał czynności oraz omówili inne okoliczności dotyczące jego zatrudnienia.

Zeznania tych świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego, a z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla H. Ć., to uznać również należy, iż nie mieli żadnego interesu w korzystnym dla niego rozstrzygnięciu.

Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

Powyższa ocena dotyczy również zeznań samego wnioskodawcy, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. H. Ć. szczegółowo opisał wykonywane przez siebie czynności oraz organizację pracy w zakładzie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony również w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Strony nie kwestionowały tych dokumentów. Z tych względów Sąd obdarzył je wiarą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury H. Ć. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25-letnim stażem pracy oraz że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie kwestionowanego okresu zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, wskazać należy, iż wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych na potwierdzenie tej okoliczności.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości wnioskodawcy ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć bowiem na uwadze, że wystawienie w sposób nie odpowiadający wymogom formalnym świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia bądź wadliwości, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W konsekwencji ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju. Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy

oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w Fabryce (...) w L. na stanowisku szlifierz w okresie od 14 stycznia 1974 roku do 30 września 1985 roku.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w powyższym okresie opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w wykazie A, dziale III „w hutnictwie i przemyśle metalowym”, poz. 78 tj. „szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne”

Odnosnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów.

Uznając wyżej wskazany okres jako okres pracy w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż przekracza on ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach wynoszący 15 lat i wynosi on 24 lata 10 miesięcy 14 dni.

Jak więc wynika z poczynionych ustaleń H. Ć. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył 60 lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...) roku, tj. 4od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.